

Broj: 05-02-1-2171/15
Sarajevo, 7.9.2015. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

SARAJEVO

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO: 07.09.2015			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01, 04-02-1	02-1	16	15

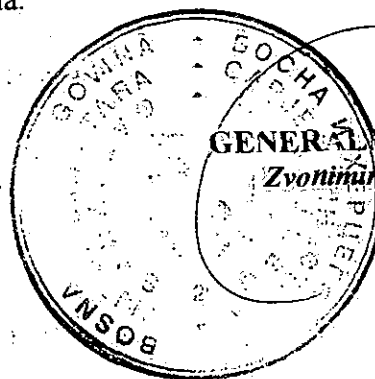
H

PREDMET: Prijedlog zakona o dopunama Zakona o zaštiti potrošača u Bosni i Hercegovini

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 20. sjednici održanoj 25.8.2015. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o dopunama Zakona o potrošačima u Bosni i Hercegovini, te zaključilo da se isti uputi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine uz prijedlog da se razmatra po temeljnom zakonodavnom postupku.

U svezi s navedenim, u privitku dostavljamo Prijedlog zakona o dopunama Zakona o potrošačima u Bosni i Hercegovini, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, kao i elektronsku verziju Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kuleša

PRIJEDLOG

Temeljem članka IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma, održanoj _____ 2015. godine i sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2015. godine, usvojila je

**ZAKON O DOPUNAMA
ZAKONA O ZAŠTITI POTROŠAČA U BOSNI I HERCEGOVINI**

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti potrošača u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj 25/06), iza članka 52. dodaje se novi članak 52a. koji glasi:

„Članak 52a.

Ugovori o kreditu iz članka 52. ovog Zakona ne smiju sadržavati odredbu o indeksiranoj valutnoj klauzuli u stranoj valuti, osim u eurima.”

Članak 2.

U članku 127. u stavku (1) iza tačke m) dodaje se nova točka n) koja glasi:

„n) zaključi sa potrošačem ugovor o kreditu koji sadrži odredbu o indeksiranoj valutnoj klauzuli u stranoj valuti, osim u eurima (članak 52a. ovog Zakona);”

Dosadašnje toč. n), o), p), r), s), t), u) i v) postaju toč. o), p), r), s), t), u), v) i z).

Članak 3.

Ovaj Zakon stupā na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH”.

PS BiH broj _____
_____ 2015. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

OBRAZLOŽENJE

I - USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje predmetnog zakona sadržan je u članku I 4. Ustava Bosne i Hercegovine prema kojem postoji sloboda kretanja širom Bosne i Hercegovine, a Bosna i Hercegovina i entiteti neće ometati punu slobodu kretanja osoba, roba, usluga i kapitala širom Bosne i Hercegovine, kao i u odredbi članka IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine po Ustavu Bosne i Hercegovine.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Temeljni razlog za dopune Zakona o zaštiti potrošača u Bosni i Hercegovini je realiziranje zaključka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa 4. sjednice, održane 23.4.2015. godine kojim je zaduženo Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa da, u suradnji sa Institucijom ombudsmena za zaštitu potrošača BiH, za Vijeće ministara BiH pripremi Nacrt dopuna predmetnog Zakona kojim će se izričito zabraniti indeksiranje kredita u stranoj valuti, osim u eurima. Ovom zaključku prethodio je zaključak Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH sa 10. sjednice održane 8.4.2015. godine, koji je donesen povodom rasprave o Informaciji Centralne banke BiH o problemima korisnika kredita ugovorenih s klauzulom o indeksiranju obaveze u švicarskim francima (CHF).

III - USKLAĐENOST PROPISA SA EUROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Ovim Zakonom ne vrši se usklađivanje sa zakonodavstvom Europske unije.

IV - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Člankom 1. dodaje se novi članak 52a. u poglavlju XI. POTROŠAČKI KREDIT kojim se propisuje da ugovori o kreditu iz članka 52. Zakona ne smiju sadržavati odredbu o indeksiranoj valutnoj klauzuli u stranoj valuti, osim u eurima.

Člankom 2. dodaje se nova točka m) u članku 127. stav (1) u poglavlju XX. KAZNENE ODREDBE kojom se propisuje kazna za postupanje koje je suprotno članku 52a. Zakona.

Člankom 3. propisuje se stupanje na snagu ovog Zakona.

V - FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva.

VI - OPIS KONZULTACIJA VOĐENIH U PROCESU IZRADE PRIJEDLOGA PROPISA

Postupajući sukladno sa zaključkom Vijeća ministara BiH Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa je uputilo poziv za održavanje sastanka Instituciji ombudsmena za zaštitu potrošača BiH. Sastanak je održan dana 7.5.2015. godine u prostorijama Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa. Nacrt zakona je kasnije u pisanoj formi dostavljen Instituciji ombudsmena za zaštitu potrošača BiH na izjašnjenje.

U smislu članka 31. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03), Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa je pribavilo mišljenja Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH, Ministarstva financija i trezora i Ministarstva pravde.

Godina X
Utorak, 4. aprila/travnja 2006. godine

Broj/Број
25

Година X
Уторак, 4. априла, 2006. године

ISSN 1512-7486 - bosanski jezik
ISSN 1512-7494 - hrvatski jezik
ISSN 1512-7508 - srpski jezik

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

181

Na osnovu člana IV. 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 74. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 14. februara 2006. godine, i na 54. sjednici Doma naroda, održanoj 21. februara 2006. godine, usvojila je

ZAKON

O ZAŠTITI POTROŠAČA U BOSNI I HERCEGOVINI
I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

- (1) Zakon o zaštiti potrošača u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon) uređuje odnose između potrošača, proizvođača i trgovaca na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- (2) Na odnose i slučajeve iz oblasti zaštite potrošača koji nisu regulirani ovim Zakonom primjenjivat će se odredbe Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), Zakona o općoj sigurnosti proizvoda ("Službeni glasnik BiH", broj 45/04) te odgovarajuće odredbe zakona kojima se uređuju obligacioni odnosi u Bosni i Hercegovini. U slučaju nedoumice ili sukoba odredbi, primjenjivat će se odredba koja pruža veći stepen zaštite potrošačima.
- (3) Potrošač je svako fizičko lice koje kupuje, stiče ili koristi proizvode ili usluge za svoje lične potrebe i za potrebe svog domaćinstva.
- (4) Proizvođač je svako fizičko ili pravno lice koje posluje u Bosni i Hercegovini, bez obzira na vrstu ili oblik vlasništva, javno ili privatno, koje u cijelosti ili djelimično proizvodi proizvod ili pruža uslugu.

Prema definiciji, proizvođač je:

- a) svako lice koje uvozi proizvod ili uslugu u BiH;

b) svako lice koje, stavljajući svoje ime, robni žig, logotip, etiketu ili drugu karakterističnu oznaku na proizvod, predstavlja sebe kao proizvođača;

- (5) Trgovac je svako lice koje direktno ili kao posrednik među drugim licima prodaje proizvode ili pruža usluge potrošaču;
- (6) Proizvođač koji direktno dostavlja robu ili usluge potrošačima također se smatra trgovcem;
- (7) Proizvod je svaka stvar nastala kao rezultat ljudske djelatnosti, namijenjen potrošačima ili je vjerovatno da će ga koristiti potrošači, isporučen, bez obzira da li će biti plaćen ili ne, u toku komercijalne djelatnosti, i bez obzira da li je nov, korišten ili prepravljen.
- (8) Proizvodi obuhvataju gotove proizvode kao i sirovine i sastavne dijelove. On obuhvata sve vrste proizvoda, uključujući i poljoprivredne proizvode;
- (9) Robom se smatraju i proizvodi i nepokretna imovina;
- (10) Usluga je svaka djelatnost namijenjena da bude ponuđena potrošačima.

Član 2:

Potrošač se ne može odreći niti biti uskraćen za prava koja su mu data ovim Zakonom.

Član 3.

Osnovna prava potrošača su:

- a) pravo pristupa osnovnim robama i uslugama;
- b) pravo na obrazovanje o pitanjima potrošača;
- c) pravo na sigurnost i zaštitu života i zdravlja;
- d) pravo na informiranost;
- e) pravo na izbor;
- f) pravo da bude saslušan i zastupan;
- g) pravo na naknadu štete i kompenzaciju;
- h) pravo na život i rad u zdravoj i održivoj okolini.

strani, niti strani koja kao pravno ili fizičko lice djeluje unutar iste grupe preduzeća (koncem) kojoj pripada trgovac, osim ako to potrošač odobri trgovcu u pisanoj formi.

Član 47.

- (1) Potrošač ima pravo bez troškova i bez obrazloženja odustati od ugovora na daljinu u roku od 15 dana. U slučaju odustajanja potrošač nadoknađuje samo trošak vraćanja proizvoda.
- (2) Rok za odustajanje počinje teći od dana kada je potrošač primio proizvod.
- (3) Kod usluga rok za odustajanje počinje teći od dana zaključenja ugovora.
- (4) Ako trgovac potrošaču nije dostavio obavještenje iz člana 44. ovog Zakona, rok za vraćanje traje tri mjeseca, i to kada se radi o:
 - a) proizvodu od dana kada ga je potrošač primio;
 - b) usluzi, od dana zaključenja ugovora.
- (5) Ako trgovac potrošaču dostavi obavještenje iz člana 44. ovog Zakona u roku od tri mjeseca, rok za vraćanje od 15 dana iz stava (1) ovog člana počinje teći od dana prijema pisanog obavještenja.
- (6) Kad potrošač odustane od ugovora o prodaji na daljinu, trgovac mu je dužan bez odgađanja vratiti plaćeni iznos novca, a u svakom slučaju u roku od 15 dana od dana kada je primio pisano obavještenje od potrošača.
- (7) Ako trgovac ne vrati plaćeni iznos, dužan je, osim cijene, zajedno sa zakonskim zateznom kamatom, platiti i dodatnih 10 % iznosa za svakih 30 dana kašnjenja.

Član 48.

- (1) Ako se strane nisu drugačije dogovorile, potrošač ne može odustati od prava na raskid ugovora iz člana 47. ovog Zakona u vezi s ugovorima:
 - a) o pružanju usluga ako je uz njihov pristanak počeo s radom prije nego što je istekao rok od 15 dana za odustajanje iz člana 47. ovog Zakona;
 - b) o uslugama igara na sreću;
 - c) o prodaji robe ili usluga ako cijena proizvoda ili usluga zavisi od promjena na finansijskom tržištu na koje potrošač ne može uticati;
 - d) o prodaji robe kada je potrošač dao ličnu pisanu narudžbu ili specifikaciju za proizvod;
 - e) o prodaji robe kada se proizvod zbog njegove prirode ne može vratiti;
 - f) kod isporuka audio i videosnimaka ili računarskog uputstva koje je potrošač upotrijebio;
 - g) kod isporuke štampe, periodike i časopisa.
- (2) Ako trgovac ugovorom o prodaji na daljinu osigurava potrošaču kredit sam ili preko trećeg lica, ne može, u slučaju odustajanja od ugovora, zahtijevati zatezne kamate ili druge troškove raskida ugovora o kreditu kada potrošač koristi svoje pravo na raskid iz člana 47. ovog Zakona.
- (3) Ako je došlo do prevare u upotrebi plamne kartice u vezi s ugovorom na daljinu, potrošač ima pravo na vraćanje cjelokupnih sredstava u novcu ili na platnu karticu.

Član 49.

- (1) Trgovac treba isporučiti proizvod ili pružiti uslugu u roku od 15 dana od dana kada mu je potrošač poslao narudžbu.
- (2) Kada trgovac ne izvrši svoju obavezu, isporuke naručene robe ili usluge zbog toga što je nema ili mu nije na raspolaganju, potrošač mora biti informiran o ovoj situaciji i

mora mu se izvršiti vraćanje bilo koje sume novca koju je uplatio što je prije moguće, a u bilo kojem slučaju u roku od 15 dana od dana kad je primio informaciju o nemogućnosti isporuke.

Član 50.

- (1) Zabranjuje se isporuka potrošaču proizvoda ili usluga koje nije naručio, ako takva isporuka zahtijeva plaćanje.
- (2) Potrošač koji primi proizvod ili uslugu koje nije naručio ima pravo da ih zadrži bez obaveze da plati ili obavijesti trgovca o tome. Njegova šutnja ne može se smatrati pristankom na ugovor.

Član 51.

Bez prethodnog pristanka potrošača, trgovac ne smije prema potrošaču upotrijebiti pojedinačna sredstva za daljinsku komunikaciju (telefon, telefax, elektronsku poštu i dr.).

XI. POTROŠAČKI KREDIT

Član 52.

Ugovori o kreditu su ugovori kojima kreditor dodjeljuje ili obećava da će dodijeliti potrošaču kredit u formi odgođenog plaćanja, zajam ili sličnu finansijsku pogodnost.

Član 53.

Odredbe ovog poglavlja ne primjenjuju se na ugovore o kreditu čija je namjena kupovina, iznajmljivanje ili renoviranje nekretnina.

Član 54.

- (1) Potrošač mora prije zaključenja ugovora o kreditu biti upoznat u pisanoj formi sa svim ugovornim odredbama.
- (2) Informacija iz stava (1) ovog člana treba sadržavati:
 - a) generalno za sve ugovore o kreditu:
 - 1) netoiznos kredita;
 - 2) ukupne troškove kredita;
 - 3) uvjete za raniju otplatu kredita;
 - 4) uvjete za raskid ugovora uključujući i one kada potrošač kasni s plaćanjem;
 - 5) godišnju kamatu za kredit obračunatu na godišnjem nivou;
 - 6) uvjete za promjene godišnje kamatne stope;
 - 7) troškove osiguranja za postojeći dug ili bilo koje drugo osiguranje zaključeno u vezi s kreditom;
 - 8) zalag koji se mora dati.
 - b) za ugovore o kreditiranju kupovine roba ili usluga koji predviđaju otplatu na rate:
 - 1) ukupna kupovna cijena;
 - 2) iznos rate;
 - 3) iznos i broj rata, plan otplate uključujući kamatnu stopu i druge troškove;
 - 4) realnu godišnju kamatnu stopu;
 - 5) troškove osiguranja vezane za ugovor o kreditu;
 - 6) odredba o pridržaju prava vlasništva ili o bilo kom zalogu koji je dat.

Član 55.

- (1) Ukupni troškovi kredita su svi troškovi, uključujući kamate i sva druga davanja koja je potrošač dužan platiti za odobreni kredit.
- (2) Ukupni troškovi kredita koje snosi potrošač ne uključuju:
 - a) troškove koje potrošač plaća ako ne ispunjava uredno obaveze iz ugovora o kreditu.

- b) troškove doznaka i troškove za vođenje računa za plaćanje otplate, kamate i ostale izdatke u vezi s ugovorenim kreditom;
- c) troškove osiguranja otplate kredita čiji iznos može biti najviše ukupan iznos kredita, uključujući kamate i ostale troškove;
- d) troškove članarina u određenim udruženjima ili grupama koji proizilaze iz posebnih ugovora, a utiču na uvjete potrošačkog kredita;
- e) druge troškove, kao što su troškovi koje treba platiti potrošač pri kupovini određenog proizvoda, a ne smatraju se prodajnom cijenom proizvoda.

Član 56.

- (1) Realna godišnja kamata na kredit je godišnja stopa troškova kredita kojom su za potrošača ukupni troškovi kredita izraženi u godišnjem procentu za odobreni kredit, a kojim se na godišnjem nivou izjednačava vrijednost svih obaveza po kreditu (zajmova, otplate i troškova) o kojima su se sporazumjeli povjerilac i potrošač u ugovoru o kreditu.
- (2) Godišnja stopa troškova kredita obračunava se u vrijeme zaključenja ugovora i važi za vrijeme trajanja kredita i za ugovorne obaveze, pod pretpostavkom valjanosti ugovora za ugovoreno vrijeme i urednog ispunjavanja obaveza povjerioca i potrošača.

Član 57.

- (1) Ugovori o potrošačkom kreditu zaključuju se u pisanoj formi.
- (2) Ugovor koji potpisuje potrošač mora sadržavati sve informacije propisane u članu 54. ovog Zakona.
- (3) Kreditor je dužan uručiti potrošaču jedan primjerak potpisanog ugovora.

Član 58.

- (1) Odredbe člana 57 stav (2) ovog Zakona neće se primjenjivati na ugovore o potrošačkom kreditu kod kojih kreditor priznaje pravo potrošaču da prekorači dozvoljeni iznos na svom tekućem računu pod uvjetom da, osim kamate obračunate na taj kredit, neće obračunati druge troškove za period kraći od tri mjeseca.
- (2) Kreditor mora u pisanoj formi obavijestiti potrošača prije zaključenja ugovora o:
 - a) dopuštenoj gornjoj granici prekoračenja na tekućem računu potrošača;
 - b) godišnjoj kamatnoj stopi;
 - c) uvjetima za promjenu kamatne stope;
 - d) načinima raskida ugovora.
- (3) Kreditor je dužan potrošača obavijestiti u pisanoj formi o svakoj promjeni godišnje kamatne stope i troškova osam dana prije nastanka promjene, ili izuzetno u vrijeme saznanja promjene, ako je taj rok kraći od osam dana, kao i prilikom terećenja tekućeg računa potrošača.
- (4) Ako kreditor prešutno dozvoljava prekoračenje na tekućem računu potrošača, dužan je obavijestiti potrošača u pisanoj formi o iznosu godišnjih kamata i kamatnih stopa, promjeni kamatnih stopa prilikom prekoračenja na tekućem računu dužem od tri mjeseca i troškovima kojima će teretiti tekući račun potrošača zbog prekoračenja, kao i o svim obavezama koje nastanu za potrošača zbog prekoračenja na njegovom tekućem računu.

Član 59.

- (1) Kada ugovor nije sačinjen u pisanoj formi ili kada nedostaje neki od podataka iz člana 57 stav (2) ovog Zakona, potrošač ima pravo zatražiti raskid ugovora.
- (2) Ako potrošač ostaje pri ugovoru, njegove obaveze su da plati netoiznos kredita i kamate po zakonskoj kamatnoj stopi.

Član 60.

Potrošač ima pravo da raskine ugovor pod uvjetom da pismeno obavijesti kreditora u roku od 15 dana od dana zaključenja ugovora.

Član 61.

Kada u namjeri da kupi robu ili dobije uslugu potrošač zaključi ugovor o kreditu s trećim licem a ne sa snabdjevačem, a kreditor i snabdjevač su u neposrednom trgovačkom odnosu, potrošač ima pravo na iste pravne lijekove prema kreditoru kao i prema snabdjevaču robom ili uslugama, u slučaju da roba ili usluga nije isporučena ili je djelimično isporučena ili ne odgovara odredbama ugovora o prodaji.

Član 62.

- (1) Bilo koji sporazum koji daje potrošaču pravo da se odrekne istih pravnih lijekova prema kreditoru ili da izvrši poravnanje svog potraživanja s potraživanjem kreditora prema njemu ništavan je.
- (2) Upotreba mjenica i čekova prilikom zaključenja ugovora o potrošačkom kreditu zabranjena je.

Član 63.

- (1) Kreditor može raskinuti ugovor usljed neizvršenja obaveze potrošača pod uvjetom da:
 - a) potrošač kasni s uplatom najmanje dvije uzastopne rate kredita u cijelosti ili djelimično ali ne manje od jedne osmine ukupnog iznosa kredita ili ukupnog iznosa svih rata; i
 - b) je kreditor obavezno obavijestio potrošača u pisanoj formi da će, u slučaju kašnjenja potrošača s otplatom, zatražiti plaćanje cijelog preostalog iznosa i ostavio potrošaču rok od 15 dana da to učini s tim da potrošač nije postupio po tom obavještenju. Potrošaču mora biti data mogućnost da se spor riješi na prijateljski način.
- (2) U slučaju raskida ugovora na osnovu stava (1) ovog člana, preostali iznos duga smanjuje se za kamatu i ostale troškove koji se obračunavaju za period nakon obavještenja o raskidu.

Član 64.

- (1) Kreditor može raskinuti ugovor zbog potrošačevog kašnjenja otplate kada se radi o ugovoru o isporuci robe ili usluga s plaćanjem na rate jedino na osnovu razloga propisanih u članu 63. stav (1) ovog Zakona.
- (2) Kada kreditor dođe u posjed robe, obračun između ugovornih strana mora biti sačinjen na način da ne dođe do neopravdanog bogaćenja kreditora ponovnim sticanjem posjeda. Prilikom procjene obeštećenja za korištenje robe koja se vraća, mora se voditi računa o smanjenju njene vrijednosti nastalom njenom upotrebom.
- (3) Potrošač je obavezan vratiti proizvod u neizmijenjenom stanju i količini ili platiti naknadu zbog smanjene vrijednosti proizvoda nastale korištenjem proizvoda do datuma raskida ugovora.

Član 65.

- (1) Potrošač ima pravo izvršiti svoje obaveze po ugovoru prije ugovorenog roka.

- (2) U tom slučaju ukupni troškovi kredita smanjuju se za kamate i ostale troškove koji su bili obračunati za period nakon prijevremene otplate.

Član 66.

U slučaju izuzetnih okolnosti, sud može, na zahtjev potrošača, produžiti rok za plaćanje zakasnelih rata, ako potrošač pruži garanciju da će izvršiti svoju obavezu i ako trgovac zbog toga ne trpi štetu.

Član 67.

- (1) Ugovor o kreditnom posredovanju je ugovor u kome kreditni posrednik preuzima obavezu da posreduje u korist potrošača prilikom odobravanja kredita za određenu proviziju ili da potrošaču pruži informacije o povoljnom kreditiranju.
- (2) Ugovor o kreditnom posredovanju mora biti sačinjen u pisanoj formi i jedan primjerak ugovora mora se dati potrošaču.
- (3) Tekst ugovora mora sadržavati jasno određenu naknadu za kreditnog posrednika. Ova naknada mora uključivati sve troškove u vezi s posredovanjem.
- (4) Neispunjenje navedenih uvjeta čini posredovanje ništavnim.
- (5) Potrošač ima obavezu platiti naknadu posredniku jedino ako i kada dobije traženi kredit kao rezultat posredovanja.

XII. OSIGURANJE

Član 68.

Ugovori o osiguranju koji se zaključuju ili se nude potrošačima moraju biti u skladu s propisima koji reguliraju obligacione odnose u Bosni i Hercegovini kao i s posebnim propisima o osiguranju.

Član 69.

Potrošač ima pravo, bez navođenja posebnih razloga bilo koje vrste, da raskine ugovor, s tim da o tome obavijesti osiguravaoca u pisanoj formi u roku od 15 dana od dana sklapanja ugovora.

XIII. ELEKTRONSKI INSTRUMENTI PLAĆANJA

Član 70.

- (1) Elektronskim instrumentima plaćanja (u daljnjem tekstu: EIP) smatraju se instrumenti plaćanja na daljinu koji korisniku i vlasniku omogućavaju pristup finansijskim sredstvima na njihovom računu kod neke finansijske institucije, radi obavljanja prijenosa novčane vrijednosti (transakcije) prilikom čega se redovno traži identifikacioni broj i/ili sličan dokaz identiteta.
- (2) Instrumenti plaćanja na daljinu mogu biti kartice za plaćanje kao što su: kreditne i debitne kartice, prodajne kartice (kartice trgovačkih društava), pomoću kojih se omogućava odgađanje terećenja računa kao i primjena telekomunikacionog i kućnog bankarstva.
- (3) Elektronski novac (e-novac) je instrument koji obuhvata karticu za pamćenje (memoriranje) novčanih vrijednosti ili memoriju računara u koji se novčane vrijednosne jedinice pohranjuju elektronski, omogućavajući njegovom vlasniku ili korisniku obavljanje prijenosa novčane vrijednosti.
- (4) Neke vrste e-novca mogu se ponovo napuniti jedinicama novčane vrijednosti. E-novac ne smatra se instrumentom plaćanja na daljinu.
- (5) Odredbe o EIP-u odnose se na:
- a) doznacavanje novca posredstvom EIP-a, osim plaćanja naručenih ili ostvarenih posredstvom finansijskih institucija;

- b) ulaganje i povlačenje gotovine pomoću EIP-a iz uređaja kao što su bankomati, u ili van zgrada izdavaoca EIP-a ili drugih pravnih lica, koji na osnovu ugovora smiju prihvatiti EIP.

- (6) Odredbe o EIP-u ne odnose se na plaćanja čekom i na garantne funkcije EIP-a određenih kartica EIP-a u vezi s plaćanjem čekom.

Član 71.

- (1) Izdavalac EIP-a je lice koje drugom licu, u okviru svog poslovanja, stavlja na raspolaganje EIP na osnovu međusobno zaključenog ugovora u pisanoj formi.
- (2) Vlasnik EIP-a je lice koje je, na osnovu ugovora s izdavaocem zaključenog u pisanoj formi, vlasnik EIP-a.
- (3) Korisnik EIP-a je lice koje, na osnovu ugovora zaključenog s vlasnikom u pisanoj formi, raspolaže EIP-om. Korisnik može biti i sam vlasnik EIP-a.

Član 72.

- (1) Izdavalac EIP-a treba da, prilikom zaključenja ugovora, a u svakom slučaju prije isporuke EIP-a, u pisanoj, a po mogućnosti i u elektronskom obliku, zainteresiranoj stranci (mogućem korisniku) saopći sljedeće podatke:
- a) opis EIP-a, a po potrebi i tehničke zahtjeve koji se odnose na primjenu odgovarajuće komunikacione opreme vlasnika i korisnika EIP-a, vrstu i način upotrebe EIP-a uključujući, ako postoji, gornju finansijsku granicu plaćanja;
- b) pregled odgovarajućih obaveza i odgovornosti vlasnika i/ili korisnika i izdavaoca EIP-a, a naročito opis mjera koje izdavalac EIP-a treba preduzeti da bi učinio sigurnim EIP i sredstva koja omogućavaju njegovu upotrebu (npr. unošenje i upotreba šifre u EIP u obliku ličnog matičnog broja ili neke druge šifre);
- c) uobičajeno vrijeme u kojem se debituje ili kreditira račun vlasnika ili korisnika EIP-a, uključujući i datum pretvaranja, odnosno ako vlasnik ili korisnik EIP-a nema račun kod izdavaoca EIP-a, uobičajeno vrijeme u kojem će primiti račune;
- d) sve troškove koji terete vlasnika, a posebno visinu početnih i godišnjih taksi, provizije i troškove koje vlasnik ili korisnik EIP-a plaća izdavaocu EIP-a za obavljene poslove; a po potrebi, i kamate i način njihovog obračuna;
- e) vrijeme u kojem vlasnik ili korisnik EIP-a može staviti prigovor na određeni prijenos novčane vrijednosti, kao i uputstvo o postupku za pomoć i odštetu koji su vlasniku ili korisniku na raspolaganju, stavljanje prigovora, kao i pristup tom postupku;
- f) pravo koje se primjenjuje na ugovor.

- (2) Ako se EIP može upotrijebiti za poslove s inozemstvom (van zemlje izdavaoca EIP-a, odnosno priključenja), izdavalac EIP-a će vlasniku ili korisniku EIP-a saopćiti:

- a) iznos svih taksi i cijena za zamjenu stranog sredstva plaćanja, a po potrebi, i devizni kurs;
- b) referentni kurs za obračun posla, uključujući i datum deviznog kursa.

Član 73.

- (1) Nakon obavljenog prijenosa novčane vrijednosti, izdavalac EIP-a treba korisniku EIP-a uputiti pisano, a po mogućnosti, i u elektronskom obliku obavještenje koje, najmanje, sadrži:
- a) podatke pomoću kojih korisnik EIP-a može identifikirati prijenos novčane vrijednosti i podatke o prihvatu prijenosa;

koje nastanu za potrošača zbog prekoračenja njegovog tekućeg računa (član 58. stav (4) ovog Zakona);

- ff) prekrši neku od odredbi iz člana 76. stav (3) ovog Zakona;
 - gg) ne postupi u skladu s odredbama člana 81. stav (1) ovog Zakona;
 - hh) potrošača ne upozna sa svim ugovornim odredbama prije zaključenja ugovora, tako što će mu uručiti primjerak ugovora (član 81. stav (2) ovog Zakona);
 - ii) pravovremeno prije početka putovanja ne saopći potrošaču u pisanoj formi podatke propisane u odredbama člana 82. ovog Zakona;
 - jj) organizator koji je prinuđen prije polaska izvršiti značajnu promjenu neke bitne ugovorne odredbe - naročito promjenu cijene - bez odgađanja to ne saopći potrošaču u pisanoj formi, da bi mu pružio mogućnost donošenja odgovarajuće odluke (član 86. stav (1) ovog Zakona);
 - kk) od potrošača traži uplatu razlike u cijeni ako je drugi ponuđeni paket aranžman vredniji od aranžmana iz ugovora (član 86. stav (2) b) ovog Zakona);
 - ll) osim obeštećenja za razliku između predviđene i ostvarene cijene usluge ne obračuna i isplati pripadajuće kamate (član 86. stav (4) ovog Zakona);
 - mm) ugovor o vremenskom zakupu turističkog objekta nije sastavljen u pisanoj formi i ako ne sadrži sve elemente iz člana 91. st. (1), (2) i (3) ovog Zakona;
 - nn) u vrijeme roka za odustajanje od ugovora o vremenskom zakupu turističkog objekta potražuje plaćanja od potrošača (član 92. stav (2) ovog Zakona).
- (2) Ako je trgovac pravno lice, za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 1.000 KM.

Član 127.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 4.000 KM do 8.000 KM kaznit će se za prekršaj trgovac, ako:
- a) ne prodaje proizvod, odnosno ne pruža usluge svim potrošačima pod istim uvjetima (član 7. stav (2) ovog Zakona);
 - b) u prodajnu cijenu ne uključi sve poreze, doprinose i takse i ako prodajna cijena nije jednaka prodajnoj cijeni iz knjige popisa (član 11. stav (2) ovog Zakona);
 - c) prodaje proizvod koji zbog svojih svojstava ne odgovara uobičajenoj upotrebi ili propisanom kvalitetu (član 14. stav (3) ovog Zakona);
 - d) prilikom prodaje proizvoda, potrošaču ne osigura propisane dokumente, oznake, podatke i deklaraciju, te spisak vlastitih i ovlaštenih servisa (član 16. ovog Zakona);
 - e) je omet škodljiv za zdravlje (član 17. stav (4) ovog Zakona);
 - f) u slučaju nedostatka na proizvodu, na zahtjev i po izboru potrošača, ne postupi u skladu s odredbama člana 18. ovog Zakona;
 - g) kod usluge koju je obavio nepravilno ili djelimično ne postupi u skladu s odredbama člana 19. stav (1) ovog Zakona;
 - h) izgubi ili uništi proizvod koji je potrošač dao na popravak, održavanje ili doradu a po izboru potrošača ne isporuči u roku od osam dana od zahtjeva potrošača novi proizvod s istim svojstvima i za istu namjenu ili mu bez odgađanja ne namiri prčinjenu štetu u visini maloprodajne cijene novog proizvoda (član 21. stav (1) ovog Zakona).

- i) oštetiti ili pokvari proizvod koji je primio na popravak, održavanje ili doradu, te o vlastitom trošku ne popravi oštećenje, odnosno ne ukloni kvar u roku od tri dana, ako se na taj način ne smanjuje vrijednost upotrebljivosti proizvoda (član 21. stav (2) ovog Zakona);
- j) račun za obavljene telekomunikacione usluge potrošaču ne sadrži sve potrebne podatke koji potrošaču omogućavaju provjeru ispravnosti obračuna pruženih usluga ili račun za prodaju energije, vode, telekomunikacionih, komunalnih i drugih usluga ne dostavi pojedinačno za svaku uslugu (član 36. ovog Zakona);
- k) zahtijeva ili izričito uvjetuje kupovinu proizvoda ili pružanje usluge s djelimičnim ili ukupnim avansom i isporuči proizvod ili pruži uslugu i nakon prijema avansa, te potrošaču nakon isporuke proizvoda ili pružene usluge ne obračuna i ne isplati kamate po stopi poslovne banke trgovca za oročene štedne uloge na tri mjeseca, ako je rok isporuke duži od jednog mjeseca (član 37. ovog Zakona);
- l) potrošaču osim cijene zajedno sa zakonskim zateznom kamatom ne plati i dodatnih 10 % iznosa kupovne cijene za svakih 30 dana kašnjenja (član 47. stav (7) ovog Zakona);
- m) ne isporuči proizvod ili ne pruži uslugu u roku od 15 dana od dana kada mu je potrošač poslao narudžbu i u protivnom ako potrošaču bez odgađanja ne vrati plaćeni iznos novca ako je platio avans (član 49. ovog Zakona);
- n) onemogućiti potrošača da svoje obaveze iz ugovora o potrošačkom kreditu ispuni prijevremeno ili mu ne odobrava srazmjerno smanjenje ukupnih troškova kredita (član 65. ovog Zakona);
- o) mijenja ugovorom utvrđenu cijenu kada u ugovoru to nije izričito dopušteno i kada ugovor ne sadrži podatke za izračunavanje nove cijene (član 83. stav (1) ovog Zakona);
- p) povećava ugovorenu cijenu u periodu od 20 dana prije ugovorenog dana polaska (član 83. stav (4) ovog Zakona);
- r) otkáže ugovor prije polaska i ne obešteti potrošača (član 86. stav (4) ovog Zakona);
- s) ne izvrši ugovorne odredbe i ne obešteti potrošača (član 87. stav (1) ovog Zakona);
- t) potrošač nije u mogućnosti platiti troškove povratka, a organizator ne osigura njegov povratak (član 88. stav (1) ovog Zakona);
- u) ne osigura za svaki aranžman garanciju kod banke ili osiguravajućeg društva (član 90. stav (1) ovog Zakona);
- v) oglašavanje proizvoda i usluga nije u skladu s odredbama člana 29. i člana 94. stav (1) ovog Zakona.

- (2) Ako je trgovac pravno lice za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 2.000 KM.

Član 128.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.500 KM do 5.500 KM kaznit će se za prekršaj dobavljač, ako:
- a) proizvod stavi u prodaju s deklaracijom koja ne sadrži podatke propisane u članu 23. stav (4) i podzakonskim aktima iz člana 23. stav (7) ovog Zakona;
 - b) za tehnički složene proizvode ne utvrdi i u tehničkom uputstvu ne navede rok osiguranog servisiranja i osiguranja tržišta rezervnim dijelovima, priborom i drugim proizvodima bez kojih se taj proizvod ne može